

1581 Sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanununun Bazı Maddelerini Değiştiren 237 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 15.6.1985 Sayı : 18785)

Kanun No.
3223

Kabul Tarihi
7 . 6 . 1985

MADDE 1. — 1581 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanununun 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yönetim Kurulu

Madde 4. — A) Kooperatiflerde;

Yönetim Kurulu, genel kurula katılma hakkını haiz ortaklar arasından genel kurulca seçilecek dört üye ile, kooperatifin müdürü veya vekilinden teşekkül eder.

B) Bölge birliklerinde;

Yönetim Kurulu, genel kurulca temsilciler arasından seçilecek altı üye ile Bölge Müdürü veya vekilinden teşekkül eder.

C) Merkez Birliğinde;

Yönetim Kurulu, genel kurul temsilcilerinin kendi aralarından seçecekleri altı üye ile, Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı ve T.C. Ziraat Bankası mensupları arasından görevlendirilecek birer temsilci ve genel müdür veya vekilinden teşekkül eder.

Bölge Birliklerinde Bölge Müdürü, Merkez Birliği Genel Müdür veya bunların vekilleri Yönetim Kuruluna Başkanlık ederler. Yönetim Kurulu üyeleri kendi aralarından, kooperatiflerde bir, bölge birliklerinde iki, merkez birliğinde seçimle gelenlerden iki üyeyi başkanvekili seçerler.

Yönetim Kurulu üyeliklerine seçilenlerin, kooperatiflerde okur yazar, bölge birlikleri ile merkez birliğinde en az ilkokul mezunu olmaları, Merkez Birliği Yönetim Kuruluna atama yolu ile görevlendirilenlerin yüksek tahsilli ve konu ile ilgili görevlerde çalışmış bulunmaları şarttır.

Merkez Birliği yönetim kurulu üyelerine verilecek ücret veya hakkı huzurun miktarı Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığınca tespit edilir.

Kooperatif, bölge birlikleri ve merkez birliği yönetim kurulu üyeleri bu kuruluşları temsilen iştiraklerde görev alamazlar.

Kooperatif, bölge birlikleri ile merkez birliği tarafından yapılacak seçimlerin esasları, temsilcilerin adedi, yönetim kurulları üyeleri ile kooperatif ve bölge birlikleri tarafından seçilecek temsilcilerde aranacak diğer nitelikler ve yönetim kurulu üyelerinin çeşitli ilçe, il ve bölgeleri temsil esasları anasözleşmelerde tayin ve tespit edilir.

Bölge ve merkez birlikleri, genel kurullarında her temsilci yalnız bir oya sahiptir.

MADDE 2. — 1581 sayılı Kanunun 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yönetim

Madde 5. — Kooperatiflerde, bölge ve merkez birliklerinde işler, kanun, anasözleşme ve diğer mevzuat ile Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı ve kooperatif üst kuruluşlarının talimatlarına genel kurul ve yönetim kurulu kararlarına uygun olarak müdürlük, bölge müdürlüğü ve genel müdürlük tarafından yürütülür.

Merkez Birliği Genel Müdürü, Tarım Orman ve Köyişleri Bakanının teklifi üzerine ortak kararname ile, Genel Müdür yardımcıları ile bölge müdürleri ise Genel Müdürün teklifi, Merkez Birliği yönetim kurulu görüşüne istinaden Tarım Orman ve Köyişleri Bakanının onayı ile atanırlar.

Kooperatifler, Bölge Birlikleri ve Merkez Birliğinde imzaya yetkili diğer personel, Genel Müdürlükte ve Merkez Birliği Yönetim Kurulunun onayı ile tayin edilirler.

Diğer personelin tayin ve nakli ise Genel Müdürlük tarafından yapılır.

Görevden alınmalarda, atamadaki usul ve esaslar uygulanır.

Genel Müdür Yardımcılarının Yükseköğrenim yapmış, kamu kurum ve kuruluşlarında, Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri teşkilatında veya benzer kuruluşlarda en az sekiz yıl çalışmış olmaları şarttır.

Kamu kurum ve kuruluşlarında görevli iken, Genel Müdür ve yardımcısı olarak tayini yapılanların, bu görevde geçecek hizmetleri emeklilik müktesebinden sayılır. İlgili mevzuata göre T.C. Emekli Sandığına verilmesi gereken kesenek ve karşılıklar kendileriyle çalıştıkları kuruluş tarafından ödenir.

Genel Müdür dışında, kooperatif bölge ve Merkez Birlikleri personelinin tayin, nakil ve görevden çıkarılması gibi esaslar, merkez birliği yönetim kurulunca kabul edilip Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığının tasdikine sunulacak bir yönetmelikle belirlenir.

Genel Müdürlüğün özlük hakları, Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığınca kararlaştırılır.

MADDE 3. — 1581 sayılı Kanununun 5.5.1981 tarihli ve 2460 sayılı Kanunla değiştirilen 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yönetim Kurulu üyeleri ve denetçiler ile personelin görevlerine son verilmesi

Madde 6. — Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı tarafından yaptırılacak soruşturma sonucuna göre, görevleri ile ilgili olarak suç işledikleri veya kusurlu oldukları anlaşılan ve bu Bakanlıkça görevden alınmaları uygun görülen kooperatif, bölge birlikleri ve Merkez Birliği yönetim kurulu üyeleri ve denetçileri ile personelinin görevlerine son verilir.

Göreve son verme işlemi, ortaklar arasından seçilen kooperatif, bölge birlikleri yönetim kurulu üyeleri ile denetçiler için bir üst kuruluş, merkez birliği yönetim kurulu üyeleri ve denetçiler için Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı tarafından yerine getirilir. Kooperatif, bölge birlikleri ve merkez birliği personelinin görevden alınmalarında atanmalarındaki usul ve esaslara uyulur.

Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığınca Merkez Birliği yönetim kurulu üyesi ve denetçisi olarak atanan temsilcilerin görevlerine bu Bakanlık tarafından, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı ile T.C. Ziraat Bankasının yönetim kurulunda ve denetçi olarak görev yapan temsilcilerinin görevlerine de Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığının birinci fıkradaki hallere dayalı gerekçeli talebi üzerine ilgili idarece son verilir.

Merkez Birliğinin yaptıracağı soruşturma sonucuna göre, görevleri ile ilgili olarak suç işledikleri veya kusurlu oldukları anlaşılan ve görevlerine son verilmesi uygun görülen;

a) Kooperatif ve bölge birliklerinin seçimle iş başına gelen yönetim kurulu üyeleri, denetçiler ile bölge müdürü dışındaki imzaya yetkili personelin görevlerine merkez birliği yönetim kurulunca, diğer personelin görevlerine merkez birliği genel müdürlüğünce, bölge müdürlüklerinin görevlerine atanmalarındaki usul ve esaslara göre,

b) Merkez birliği genel müdür yardımcıları dışındaki imzaya yetkili personelin görevlerine merkez birliği yönetim kurulunca, genel müdür yardımcılarının görevlerine atanmalarındaki usul ve esaslara göre, diğer personelin görevlerine merkez birliği genel müdürlüğünce,
Son verilir.

Kooperatif, bölge birlikleri ve merkez birliği personelinin İş Kanunu ile Borçlar Kanununa göre görevlerine son verilmesi halleri saklıdır.

Seçimle iş başına gelen ve göreve son verilme, çekilme veya diğer herhangi bir sebeple yönetim kurulu üyelikleri ve denetçilikleri sona erenlerin yerlerine, yenileri seçilip işe başlayıncaya kadar görev yapmak üzere,

- a) Kooperatifler için bölge birlikleri,
- b) Bölge birlikleri için merkez birliği,

c) Merkez birliği için Tarım Orman ve Köyişleri Bakanhđı,

Tarafından yedekler⁶ getirilir. Yedeklerle doldurulmayanların yerlerine yeniler seçilip işe başlayıncaya kadar görev yapmak üzere (a, b, c) bentlerinde yazılı kuruluşlarca geçici yönetim kurulu üyeleri ve denetçiler atanır.

Bu suretle geçici olarak merkez birliği yönetim kurulu üyelikleri ile denetçiliğine atanacaklarda, kooperatife ortak olmak şartı aranmaz.

MADDE 4. — 1581 sayılı Kanunun 7 nci maddesi aşığıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Örnek anasözleşmelerin hazırlanması

Madde 7₂ — Kooperatif, bölge birlikleri ve Merkez Birliği örnek anasözleşmeleri, ilgili kuruluşların da görüşü alınarak, Tarım Orman ve Köyişleri Bakanhđı tarafından hazırlanır, Bakanlar Kurulunca kabul edilir. Anasözleşmelerde yapılacak değişiklikler de aynı usule tabidir.

MADDE 5. — 1581 sayılı Kanunun 10 uncu maddesi aşığıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Talimatlara uyma mecburiyeti

Madde 10. — Kooperatifler, bölge birlikleri ve merkez birliği bağlı buldukları üst kuruluşların vereceği talimatlara uygun hareket etmeye mecburdur, aksine davranışlar sorumluluğu gerektirir. Sorumluluk derecesi anasözleşmelerde belli edilir.

MADDE 6. — 1581 sayılı Kanuna aşığıdaki iki ek ve üç geçici madde eklenmiştir.

Denetçiler

EK MADDE 1. — A) Kooperatiflerde;

Genel Kurulca, genel kurula katılma hakkını haiz ortaklar arasından iki denetçi seçilir.

B) Bölge birliklerinde;

Genel Kurulca, temsilciler arasından veya dışarıdan iki denetçi seçilir.

C) Merkez Birliğinde;

Genel Kurulca, temsilciler arasından veya dışarıdan iki denetçi seçilir.

Ayrıca, Tarım Orman ve Köyişleri Bakanhđı ile T.C. Ziraat Bankasını temsilen, mensupları arasından birer denetçi atanır.

Denetçi seçilenlerin, kooperatiflerde en az ilkokul, bölge birliklerinde ortaokul, lise veya dengi okul, Merkez Birliğinde yüksekokul mezunu olmaları şarttır.

Merkez Birliği denetçilerine verilecek ücret veya huzur hakkının miktarı, Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığınca tespit olunur. Kooperatif, bölge birlikleri ve Merkez Birliği denetçileri, ücret veya huzur hakkından başka herhangi bir ücretten faydalanamazlar.

Kooperatif, bölge birlikleri ve merkez birliği denetçileri, bu kuruluşları temsilen iştiraklerde görev alamazlar.

Seçimle gelecek denetçiler, bölge birliklerinde deği şik il ve ilçeleri, merkez birliğinde çeşitli bölgeleri temsil edecek şekilde genel kurullarında seçilirler.

Denetçilerin seçim esasları ile bunlarda aranacak diğer nitelikler anasözleşmelerde belli edilir.

Teftiş ve denetim

EK MADDE 2. — Kooperatifler, bölge birlikleri ve merkez birliği, Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığının teftiş ve denetimine tabidir.

Ayrıca kooperatifler bağı oldukları bölge birliği ve merkez birliğinin, bölge birlikleri de merkez birliğinin teftiş ve denetimine tabidirler.

Kooperatifler, bölge birlikleri ve merkez birliği Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığının yapacağı teftiş ve denetimler sonucu vereceği talimatlara uymak zorundadırlar.

GEÇİCİ MADDE 8. — Nitelikleri bu Kanunda gösterilen şartlara uymayan merkez birliği yönetim kurulu başkanı ve üyeleriyle denetçilerinin görevleri bu Kanunun yayımı tarihinde sona erer.

Bu şekilde görevleri sona erenlerin yerlerine ilk genel kurula kadar görev yapmak üzere, gerekli nitelikleri taşıyanlar arasından Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığınca atama yapılır.

Kooperatif, bölge birlikleri ve merkez birliğinin yapılacak ilk genel kurullarında, yönetim ve denetim organları, bu Kanun hükümlerine göre teşkil olunur. Genel kurul toplantıları anasözleşmenin kabulünü takip eden aydan başlamak üzere en geç bir yıl içinde tamamlanır.

Ancak, merkez birliği genel kurulu, bu Kanunun yayımı tarihinden sonraki altı ay içinde toplanamaz.

Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı ile T.C. Ziraat Bankası, bölge birlikleri ve merkez birliğinin yönetim ve denetim organlarının bu Kanun hükümlerine göre teşkilini beklemeksizin söz konusu organlara kendi temsilcilerini tayin eder.

GEÇİCİ MADDE 9. — Kooperatifler, bölge birlikleri ve merkez birliği anasözleşmelerinde, bu Kanun doğrultusunda yapılacak değişiklikler en geç 3 ay içerisinde sonuçlandırılır.

Yeni anasözleşmeler yürürlüğe girinceye kadar, mevcut anasözleşmelerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

GEÇİCİ MADDE 10₁ — 1581 sayılı Tarım Kredi Kooperatifleri ve Birlikleri Kanunu ve ilgili anasözleşmeler ile diğer mevzuatta ve 14.12.1983 tarih ve 185 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Tarım Kredi Kooperatifleri ve birlikleri için, Ticaret Bakanlığına ve Bakanına veya Sanayi ve Ticaret Bakanlığına ve Bakanına verilen görev ve yetkiler, Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığına ve Bakanına devredilmiştir₁

MADDE 7. — Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankasının kuruluşu hakkında 10.10.1983 tarih ve 107 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin, Tarım Kredi Kooperatifleri, birlikleri ve merkez birliği ile ilgili 42 nci maddesindeki hükmü yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 8. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 9. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR		
Türkiye Büyük Millet Meclisi		
Cilt	Birleşim	Sayfa
4	80	379
17	105	129
	107	291
	108	384
	109	436:466,477,512:515

I - Gerekçeli 315 S. Sayılı basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 109 uncu Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisi Tarım Orman ve Köyşleri Komisyonu görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/530.